

सन २०१८ च्या खरीप हंगामात शासनाने दुष्काळ जाहीर केल्यानुसार, सातारा जिल्ह्यातील माण, खटाव व फलटण तालुक्यातील जनावरांच्या चारा छावण्यांची प्रलंबित देयके अदा करण्यासाठी विभागीय आयुक्त, पुणे यांना लेखाशीर्ष २२४५ ००७५ व २२४५ २१४९ अंतर्गत निधी वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन (आप.व्य.म.व पु.) विभाग
शासन निर्णय क्रमांक- एससीवाय-०४/२०१९/प्र.क.२६/म-११,
मंत्रालय, मुंबई -४०० ०३२,
दिनांक :- ०९ जून, २०२३.

वाचा:-

- १) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक, क्र. अर्थसं-२०२२/प्र.क्र.४३/अर्थ-३, दि.४.४.२०२२
- २) विभागीय आयुक्त, पुणे कार्यालयाचे पत्र. दि.२.९.२०२०, दि.१२.३.२०२१, दि. ६.७.२०२१, दि.५.८.२०२१, दि.३.९.२०२१, दि.७.३.२०२२, माहे फेब्रुवारी २०२३, व दि.२८.३.२०२३

प्रस्तावना :-

सन २०१८ च्या खरीप हंगामात शासनाने दुष्काळ जाहीर केल्यानुसार, सातारा जिल्ह्यातील माण, खटाव व फलटण तालुक्यात जनावरांच्या चारा छावण्या उभारण्यात आल्या होत्या. त्याकरिता सन २०१९-२० व २०२०-२१ या आर्थिक वर्षामध्ये पुणे विभागास चारा छावण्यांची देयके अदा करण्यासाठी एकूण रु. ३८६,६८,८३,२७३/- इतका निधी वितरीत करण्यात आलेला होता. सदर चारा छावण्यांची माहे एप्रिल ते ऑगस्ट, २०१९ या कालावधीमधील प्रलंबित देयके अदा करणेकामी शासनाने उपलब्ध करून दिलेल्या अनुदानापैकी रु.६,९२,७४,६७७/- एवढे अनुदान पुणे विभागाने दि.३१.३.२०२० रोजी समर्पित केले होते. तदनंतर विभागीय आयुक्त, पुणे यांनी संदर्भाधीन पत्रान्वये समर्पित केलेल्या अनुदानापैकी रु.६,१२,५३,४८१/- एवढा निधी चारा छावण्यांची देयके देण्यासाठी उपलब्ध करून देण्याची विनंती केली आहे.

शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, दिनांक ४.५.२०१९ अन्वये चारा छावण्यांमधील पशुधनांची नोंद ठेवण्यासाठी Cattle Camp Management System या मोबाईल वर आधारित प्रणालीचा वापर करण्याच्या सूचना देण्यात आलेल्या होत्या. चारा छावण्यांमधील पशुधनाच्या कानामध्ये टॅग लावून उपस्थिती स्कॅनिंगद्वारे करण्याची ही कार्यवाही दिनांक ७.६.२०१९ पासून अनिवार्य करण्यात आली होती. तसेच पशुधनाची उपस्थिती टॅग स्कॅन करून दररोज न नोंदविता आठवड्यातून एकदा करण्याच्या सूचना देण्यात आल्या होत्या. सदर शासन निर्णयानुसार शासनास प्रस्ताव सादर केलेल्या माण, खटाव व फलटण तालुक्यातील चारा छावणीमधील जनावरांची नोंदणी Cattle Camp Management System या प्रणालीमध्ये करण्यात आली आहे किंवा कसे, याबाबतची माहिती उपलब्ध करून देण्याबाबत तसेच सदर चारा छावण्यांच्या प्रलंबित देयकाबाबतची माहिती तालुकानिहाय उपलब्ध करून देण्याबाबत विभागीय आयुक्त, पुणे यांना कळविण्यात आले होते. त्यानुसार विभागीय आयुक्त, पुणे यांनी संदर्भाधीन माहे फेब्रुवारी २०२३ व दि.२८.३.२०२३ च्या पत्रान्वये कळविल्यानुसार, माण व खटाव तालुक्यातील जनावरांच्या चारा छावण्यांची प्रलंबित देयके अदा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय -

सन २०१८ च्या खरीप हंगामात शासनाने दुष्काळ जाहीर केल्यानुसार, सातारा जिल्ह्यातील माण व खटाव तालुक्यातील जनावरांच्या चारा छावण्यांची प्रलंबित देयके अदा करण्यासाठी लेखाशीर्ष २२४५ ००७५ अंतर्गत रु.१,३२,७५,३२०/- व २२४५२१४९ अंतर्गत रु.४,०२,५३,४०८/- असे एकूण रु. ५,३५,२८,७२८/- इतका निधी विभागीय आयुक्त, पुणे यांना अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणाली (BEAMS) द्वारे वितरीत करण्यात येत आहे.

२. सन २०२२-२३ या चालू वित्तीय वर्षामध्ये मागणी क्र.सी-६,२२४५, नैसर्गिक आपत्ती निवारणार्थ सहाय्य,०१, अवर्षण,१०१,अनुग्रह सहाय्य, (९१) राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधीच्या मानकांनुसार खर्च (९१)(०३) जनावरांच्या छावण्यांमध्ये चारा, पाणी, औषधे यांचा पुरवठा आणि छावण्यापर्यंत चान्याच्या वाहतुकीचा खर्च (अनिवार्य),३१ सहाय्यक अनुदाने (वेतनेतर) (२२४५ ००७५) व मागणी क्र.सी-६,२२४५-नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय्य, (९२) (०७) वैरण पुरवठा (अनिवार्य) ३१, सहाय्यक अनुदाने (वेतनेतर) (२२४५ २१४९) या लेखाशिर्षाखाली उपलब्ध करून देण्यात येणारा रु. ५,३५,२८,७२८/- (अक्षरी रुपये पाच कोटी पस्तीस लक्ष अठ्ठावीस हजार सातशे अठ्ठावीस फक्त) इतका निधी विभागीय आयुक्त, पुणे यांनी तात्काळ जिल्हाधिकारी, सातारा यांना वितरीत करावा.

३. सदर निधी मिळाल्यापासून चारा छावणी देयकाच्या अदायगीचे काम त्वरीत पूर्ण करावे, चारा छावणीबाबत सन २०१९ मध्ये निर्गमित करण्यात आलेल्या शासन निर्णय, शासन परिपत्रक व शासन पत्रामधील अटी, शर्ती व सूचनांनुसार तसेच संदर्भाधीन क्र.१ येथील परिपत्रकानुसार कार्यवाही करण्याची दक्षता घ्यावी.

४. वितरीत निधी स्वीय प्रपंजी लेखा खाते (Personal Ledger Account) अथवा बँक खात्यात न ठेवता तो छावणी चालकांना थेट Electronic Clearing Services द्वारे वितरीत केला जाईल, या अटीच्या अधिन निधी वितरीत करण्यात येत आहे. तरी त्यानुसार संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी कार्यवाही करावी.

५. सदर निधीचे वाटप अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीवर विभागीय आयुक्त, पुणे यांना करण्यात येत आहे. निधी ज्या प्रयोजनासाठी वर्ग करण्यात आला आहे, त्याच प्रयोजनासाठी त्याचा वापर होत आहे, याची विभागीय आयुक्त, पुणे यांनी खातरजमा करावी. तसेच निधीच्या वाटपाचे लेखे, अभिलेखे / नोंदवह्या विहित कार्यपद्धतीनुसार अनुदान आहरित व वितरीत करणाऱ्या कार्यालयाच्या स्तरावर अदयावत ठेवण्यात याव्यात. तसेच झालेल्या खर्चाचा कोषागार कार्यालय व महालेखाकार कार्यालयात नोंदविण्यात आलेल्या खर्चाशी ताळमेळ घेऊन त्याबाबतचे उपयोगिता प्रमाणपत्र या विभागाकडे तसेच महालेखापाल कार्यालयाकडे तात्काळ सादर करावे. तसेच कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर निधीच्या मर्यादेपेक्षा जास्त खर्च होणार नाही, याची दक्षता घ्यावी. वितरीत करण्यात आलेल्या अनुदानातून जर काही रक्कम खर्ची पडणार नसेल तर ती रक्कम विहित वेळेत शासनास प्रत्यार्पित करावी.

६. नियंत्रक अधिकाऱ्यांनी अनुदान वाटपाची एक प्रत मा.प्रधान सचिव (आपत्ती व्यवस्थापन, मदत व पुनर्वसन) यांना न चुकता सादर करावी. आहरण व संवितरण अधिकाऱ्यांनी कोषागार/उपकोषागार यांच्याकडे पाठविण्यात येणाऱ्या बिलासोबत जोडल्या जाणाऱ्या संगणक चिठ्ठीमध्ये गौण/उपशिर्षाच्या संगणक

संकेतांकाचा न चुकता उल्लेख करावा, असे आदेश कृपया संबंधित अधिकाऱ्यांना नियंत्रण अधिकाऱ्यांनी दयावेत. तसेच कोषागारातून/ उपकोषागारातून आहरित केलेल्या रकमेचा अहवाल शासनास सादर करावा.

७. या शासन शासन निर्णयाद्वारे वितरीत करण्यात आलेल्या निधीतून दरमहा करण्यात आलेल्या खर्चाचा तपशील केंद्र शासनाने तयार केलेल्या www.ndmis.mha.gov.in या प्रणालीमध्ये संबंधित जिल्ह्यांनी भरावा. सदर माहिती या प्रणालीमध्ये न भरल्यास पुढील निधी वितरीत केला जाणार नाही.

८. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.१५०/२०२२/व्यय-९, दिनांक २६.४.२०२२ अन्वये मिळालेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

९. सदर शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०२३०६०९१४५८४९२७१९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(संजय औ. धारूरकर)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- २) मा. विरोधी पक्ष नेता (विधानसभा/ विधान परिषद), विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- ३) मा. प्रधान सचिव (आपत्ती व्यवस्थापन, मदत व पुनर्वसन), यांचे स्विय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) विभागीय आयुक्त, पुणे
- ५) महालेखापाल १/२(लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई / नागपूर (३ प्रती)
- ६) जिल्हाधिकारी, सातारा
- ७) संचालक, लेखा व कोषागारे, महाराष्ट्र राज्य
- ८) संबंधित जिल्हा कोषागार अधिकारी
- ९) वित्त विभाग (अर्थसंकल्प-६/व्यय-९), मंत्रालय, मुंबई
- १०) कार्यासन अधिकारी (म-७), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ११) निवडनस्ती, (कार्यासन म-११).